

SK

Kurátori:
Denis Kozerawski & Jen Kratochvil

A HALL
A BLACK BOX

A
V
A
L
S
I
T
A
R
B
E
L
L
A
H
T
S
N
U
K

Floor Is Lava

Hynek Alt / Petra Feriancová / Ellie Rae
Hunter & Anni Puolakka / Adrián Kriška
Marie Lukáčová / Martin Maeller / Ruth
Novaczek / P Staff / Iveta Schovancová

Toto nie je výstava o smrti, o smútku, o bolesti a utrpení v dôsledku nevyliciteľnej choroby - hoci celý priestor pôsobí dojmom lacno navrhutej kulisy hororu s rozsvietenými svetlami, takže aj napriek občasným narážkam na iróniu, ktorá ukazuje svoje chápadlá, tu nie sú žiadne romantické vznešenosti, žiadne hĺbky, žiadne chrliče ani pán Drakula, ktorý sa vykráda spoza mauzólea zosnulého drahého Logana Roya - keď padlo impérium.

Toto nie je výstava o starnutí, o kresbách vrások rozširujúcich sa po tvári ako huby v štýle *The Last of Us*, tvoriacich mapy dávno zabudnutých túžob, spoločenských očakávaní, nutkania byť Gilgamešom, dobývať a rozdeľovať a odovzdávať budúcim generáciám všetko, čo vaša ilúzia považuje za významné.

Toto nie je výstava pulzov a blízkosti a spotených vonkajškov duší pulzujúcich chemicky napumpovanou láskou niekde nad 150 bpm, aj keď ich odťahok vo vašej šedej kôre sa nikam nechystá.

Toto nie je výstava o hneve - aj keď tá malá príšera páli všade naokolo tak bolestivo, že chodiť po láve musí byť v porovnaní s tým radosť.

Stále sľubujú, že si život nájde cestu, ale odpusťte mi ak sa mýlim, avšak nikde nevidím žiadne dinosaury, ktoré by ohýbali svoje operené končatiny, vy áno? Hovoria tiež, že emócie sú skutočné a všetci ich máme, že emócie sú vnútornou výstelkou nášho vedomia, základom, na ktorý kladiete svoje múdrosti, zážitky z lkey a iné nepríjemnosti, za ktoré sa vám počas života kapitalistického sebazotročovania pomaly hromadia peniaze. Emócie mali byť jednou z mála autentických vecí, ktoré vám zostali po tom, čo more pohltilo Atlantídu a rajská záhrada sa stratila na ceste do najbližšieho sexshopu po nové hračky. Ale sú? Sú emócie autentické? Cítíme ich? Ako druh? Autenticky? Alebo sme - ako druh - emocionálne formovaní Loganmi Roymi tohto sveta, Freudmi, Bohmi a inými otcovskými postavami, ktorí nám hovoria, ako a čo máme cítiť - s jasne rodovo vymedzenou deliacou čiarou uprostred Veľkého emocionálneho manuálu? Sú emócie len produktom hetero-patriarchálnej industrializovanej nočnej mory, ktorú obývame? Počkať, je táto výstava o emóciách?

Floor Is Lava je hra, a ako taká musí hovoriť o pravidlách a spôsoboch ich prekonávania (alebo ich zrušenia, haha). Oni hovoria, rodové normy, ja hovorím, choďte do prdele. Oni hovoria, počúvaj svojho otca, a ja hovorím, prichádza slnko, zbohom.

Viete čo? Počul som, že všetci tí cudzí ľudia, s ktorými sa v spravodlivom nadšení rozprávate o astrológii, nie sú vaši priatelia! Vedeli ste to? Astrologické spojenia vraj nie sú skutočné.

Toto je výstava o smrti; smútku; žiali, bolesti z umierania a sledovania niekoho umierať - doslova alebo obrazne; o utrpení; starnutí, strate postoj, strate sily, strate pevnosti pokožky a pestovaní nových čudných zvykov; toto je výstava o upíroch, hetero-patriarcháte, kapitalizme, starých mytológiách a ich bohoch; o blúznení, uzavretosti, kolektíve jedného, dvoch alebo stoviek; o rodovej binárnosti a spôsoboch jej dekonštrukcie; o hneve, mechanizmoch zvládania, alkoholizme, užívaní a zneužívaní návykových látok, terapii - v podstate o spôsoboch, ako sa vyrovnáť s tým zasraným divadlom zvaným život. Všetko a nič. Berte alebo nechajte tak. Len si dávajte pozor na svoje kroky. A áno, na výstave naozaj nie sú žiadni dinosaury.

(Jen Kratochvíl)

Náš vnútorný svet sa formuje ešte pred narodením. V maternici, na našej pokožke cítime plodovú vodu, počujeme tlmené zvuky, prúdenie krvi a trávenie, pohybujeme sa a otáčame sa pohybmi matky. Po narodení fyzické vnemy určujú náš vzťah k sebe samým a k okolitému prostrediu. Na začiatku zažívame hlad, pocit sýtosti, vlhkosť a ospalosť. Do našej úplne novej nervovej sústavy sa tlačí kakofónia nezrozumiteľných zvukov a obrazov. Systém telesných vnemov nám naďalej poskytuje dôležitú spätnú väzbu o našom stave aj po tom, čo nadobudneme vedomie a osvojíme si jazyk.

Jeho neustále bzučanie nás informuje o zmenách v našich vnútorných orgánoch a svaloch tváre, trupu a končatín, signalizuje bolesť a pohodlie, ako aj hlad či sexuálne vzrušenie. Fyzické pocity sú ovplyvnené aj tým, čo sa deje okolo nás. Známa tvár alebo určité zvuky - hudba, siréna - či iná teplota menia to, čomu venujeme pozornosť, a bez toho, aby sme si to uvedomovali, ovplyvňujú naše ďalšie myšlienky a konanie. Všetci hráme hru Floor Is Lava. Je rok 1980. Konečne sa vymanila z podmienok raného stredoveku. Žiadna tečúca voda. Plesne. Chronické výkriky jej otca. Podceňovanie. Šikanovanie doma. Šikanovanie v škole. Bezpečný priestor na dne starej drevenej skrine. Vôňa starého oblečenia v skrini, do ktorej sa nikto neodvážil vstúpiť. „Musím odísť.“ Tie slová sa jej neúprosne ozývali v mysli. Škola a vzdelanie sa stali jej jedinou šancou na únik, čo si uvedomovala od útleho veku. Hneď po škole sa jej podarilo zabezpečiť si samostatný byt (štátom poskytované bývanie pre slobodných). Pripadalo jej to ako nekonečné šťastie. Konečne ochutnala nočný život. Nové známosti, ale nič vážne. Rodičia ťa nemajú radi. Musíme sa rozlúčiť.

Niekedy boli kamene, na ktoré stúpila, ešte tečúce a nie ešte úplne stvrdnutá láva.

Prvá láska. Hovorí iným jazykom. Pochádza z inej krajiny. Vzostupy a pády. Občas jej pripomínajúce domov. Taká návyková. Taká zvodná. Všetko sa deje príliš rýchlo. Vždy túžila po dieťati. Snažila sa zo všetkých síl. V zime cez deň predávala knihy v stánku PNS a cez víkendy pomáhala pašovať džínsy a záclony. Strach bol stálym spoločníkom v jej každodennom boji o prežitie. Keď musela ísť do pôrodnice, zavolala si taxík. Zostal v bare a oslavoval.

„Cítim tvoj hnev.“ Je to opojné. „Milujem ťa.“

(Denis Kozerawski)

RUTH NOVACZEK

A aká generácia si ty? Som generácia smrti, hovorí Ruth. Všetci z generácie Z sa otočia a myslia na to, že sa kriticky vyjadria k cynizmu tohto vtípku, ale miestnosť mlčí a generačná priepasť pretína jasne queer líniu medzi rôznymi smiechmi. Ako sa môžeme smiať spoločne? A smiali sme sa niekedy... spoločne? Do miestnosti vstúpi performerka, starý duch, múdra ľadovo biela žena, ktorá vlastne vôbec nie je múdra, pretože byť múdrom je cnosť mužov zo starých odvolaných legiend. A kto by chcel zdieľať vlastnosť s týmito ľuďmi?

Smejú sa, keď sopky stále vybuchujú a krídla nízkonákladového lietadla tancujú svoj malý kmitavý tanec, z ktorého sa ľuďom vnútri dvíha žalúdok, a hlboký hlas zvnútra spieva o plači a umieraní s nákazlivou radosťou.

A potom sa lietadlo premení na parnú lokomotívu a nekonečný rad vagónov a nie, toto nie je odkaz na Osvienčim. Alebo áno? Toto je technokopa, všetci letíme naprieč časom a priestorom a hľadáme portál na iné neurčité miesto. Orfeus Jeana Maraisa a jeho zrkadlo však už nie je hlavným hrdinom. To už musí byť jasné.

Ruth Novaczek využíva nájdené zábery z kánonu euroamerickej kinematografie 20. storočia a kombinuje ich s vlastnými letmo vzdialenými, no zároveň zaujímavými popisnými zábermi. Jednoducho povedané, taliansky neorealizmus sa stretáva s kamerou iPhonu. Použitý materiál je starostlivo dekonštruovaný na emocionálne výrazy, gestá a priame vykreslenie okamžitých zmien nálad, ktoré znamenajú vesmíry. Počas tohto procesu sa všetky vedúce nástroje dejín kinematografie ovládanej mužmi rozpúšťajú, reštrukturalizujú a nanovo upevňujú ako ženský pohľad a ženská queer dominancia a zrazu všetky predtým mlčiace a otupené ženy hovoria, dotýkajú sa a prezentujú svoje zrekonštruované pôsobenie a dejiny už viac neexistujú. Pretože, ako vieme, pamäť je nespoľahlivý rozprávač a ako také veci, ktoré sa zdajú byť dané, majú prirodzený potenciál zmeny. Splieta nekonečnú sériu queer romancí, Novaczek uskutočňuje výmenu s tým, čo bolo, ako tie ruky vo filme *A Movie* pri odovzdávaní peňazí od jednej osoby druhej. Je to transakcia. Revolučná transakcia. Zvuky, scény, hlasy a polia vnímania sa premiešavajú, pričom je v nich dosť priestoru na všetky druhy smiechu. Zostáva sa len spýtať: „o čom je príbeh“ alebo skôr „aký príbeh“ a „prečo“. Opatrné, ale búrlivé kurátorstvo čiernobielej nostalgie zbiera silu pre nový aktivizmus, ktorý budí vedomie. Diváctvo je umiestnené do špecifického časového rámca, aby aspoň zdanlivo skutočne stratilo orientáciu a ako také bolo nútené formulovať svoje vlastné nové príbehy. O čom je príbeh? Je to príbeh o vášni.

(JK)

MARTIN MAELLER

Čierny monolit fantastických rozmerov, týčiaci sa nad všetkým, čo je pod ním. Pomník svojich tvorcov, uistenie o ich nesmrteľnom živote. Žiarivý odkaz obklopený strieborným lemom všetkých svetlých zajtrajškov, ktoré prídu. Láhka vrstva plastovej fólie natiahnutá na konštrukciu z hliníkových rúrok. Pripomienka jednoduchosti neviditeľného. Igelitové vrecia na mŕtvol, igelitové vrecia na zeminu na prikrytie mŕtvol, určite obľúbená položka zo skladu zásob márnice.

Vedeli ste, že špecifický druh zeminy sa predáva na obradné účely počas pohrebov? Nuž, existuje, veľmi pekne zabalená, štruktúrovaná a starostlivo pigmentovaná zemina. Jej vlastnosti sú také hladké a elegantné, že sa možno len na sekundu presvedčíte, že celú zem tvorí takýto vyleštený luxusný výrobok, a budete si istí, že vaše vlastné telo bude jedného dňa ležať v pohodlí. A okrem toho všetkého pôda naozaj účinne zadržiava vlhkosť. Navyše je napumpovaná takými hnojivami, že v nej kvety rastú ako mávnutím čarovného prútika.

Maeller vo svojej praxi skúma individuálnu drámu seba samého a zaoberá sa psychickými a fyzickými stavmi vyplývajúcimi z emócií, ako je melanchólia alebo strata. Krúži okolo smrti ako kultúrneho a spoločenského fenoménu viazaného na určitý register vzorcov správania a naučených foriem. Bytie na úrovni starostlivosti, obradu, súcitu, smútku a hľadania útechy. Všetko

uvedené zamerané cez prizmu riadiacich systémov, spirituality a popkultúry. To, čo Maeller prináša, je vo svojej podstate strašidelná štúdia pamäti, zraniteľnosti a hľadania spolupatričnosti.

Kto si kúpi monumentálne mauzóleum a koho popol je rozsypaný na určenom klaustrofobickom kúsku trávy z plastových plechoviek? Kto absolvuje celú dráhu Danteho a Vergília a kto sa môže zúčastniť na kolobehu samsáry? A čo na to všetko hovorí Lucifer?

Maellerova prax ide priamo nad a za konvencie a ich geopolitické hranice, kombinuje rôzne tradičné prvky s nonšalantnosťou postmoderného synkretika, premostňuje inak oddelené koncepty po starostlivo presnom rozbere všetkých ich znakov. Maeller je chirurg, dekonštruktivist, alebo lepšie povedané, queer dekonštruktivistický chirurg. Ostrými minimalistickými rezmi skalpela oddeľuje smrť od síl, ktoré si na ňu robia nárok, a uvádza ju do queer kontextu veľmi prométheovským spôsobom. Maellerova práca rozmazáva pojmy spoločenských konvencií a občas odkazuje na identity, ktoré sa považujú za odpojené od sveta. Jeho prax sleduje otvorené, okružné výskumy, ktoré stelesňujú nekonformné procesy pripomínania. Jeho práca nám poskytuje rozporuplný smútok, ktorý nie je alebo nemôže byť otvorene priznaný, spoločensky podporovaný, alebo ktorý je nepochopený či banalizovaný. Maeller vyplňa postkatastrofické scény a vyžíva sa vo forenznej spektakulárnosti narácií, aby odhalil ďalšie zákutia alebo ich zboril a uvoľnil tak nové významy.

(JK)

HYNEK ALT

Striednosť a opojenie. Kolobeh života – od rána do večera. Zobúdzame sa, aby sme sa povzbudili a odstránili posledné kúsky nočných mŕt prvou kávou, počas dňa si dávkujeme do žíl toľko kofeínu, koľko naše telo znesie, aby sme zostali produktívni, kým náš mozog neprestane reagovať na dané podnety, až do chvíle, keď sa cítíme skôr unavení ako nabití energiou z ďalšej šálky. Vtedy sme už skonsumovali aj veľa cukru a tí, ktorí ešte stále fajčia, napumpovali svoje telo nikotínom. Všetky tieto vysoko návykové, spoločensky normalizované (a vládou kapitalizmu sankcionované) drogy majú hranicu svojej účinnosti, čo znamená, že je čas prejsť na iné látky. Väčšina spoločnosti sa obracia k alkoholu buď preto, aby ešte chvíľu pracovala, alebo ak je požehnaná jednoduchou staromódnou prácou od 9 do 5 sa možno len chodí zabávať a sťažovať sa na svoju prácu od 9 do 5. Jednotlivci s vysoko stresovými povolaniami môžu prejsť na farmaceutické prípravky zvyšujúce efektivitu alebo si jednoducho dajú prvú dennú čiaru speedu či koksu.

Politika užívania drog, či už ide o kávu, kokaín, ketamín alebo psychedelické huby, je podstatná. Drogy by bezhlavo užívali len deti alebo stratené duše. Niektorí ich berú, aby našli jasno v boji proti kapitalizmu, iní, aby mu slúžili do posledného dychu. Niektorí sa usilujú o to, aby videli horizont, iní ho chcú aspoň na blažený okamih stratiť z dohľadu. Sú aj ľudia, ktorí vyznávajú triezvosť ako politický akt. Takáto triezvosť im potom môže priniesť aj celkom produktívne opojenie.

Altove novovzniknuté diela *Bez názvu (Vytie)* a *Bez názvu (Jedová Chýše, 1262-1923)* idú v stopách jeho diela *Bez názvu (Spejbl, ketamín)*, 2020 v skúmaní spoločenských mechanizmov vyrovnávania sa s problémami prostredníctvom využívania látok meniacich myseľ a jeho politických dôsledkov na boj proti kapitalizmu a v rámci neho.

Bez názvu (Jedová Chýše, 1262-1923) vzkriesi najstarší pražský „brloh hriechu“ z dávnych čias, krčmu, ktorej história siaha od stredoveku až do polovice vojnovnej moderny. Na základe rozsiahleho archívneho výskumu nájdenej dokumentácie o stave krčmy na začiatku 20. storočia (pôdorys, nemý film, literárne odkazy), pomocou CGI Alt rekonštruuje hlavnú miestnosť krčmy vo svojom interaktívne gamifikovanom modeli. Namiesto jej naplnenia ľuďmi Alt ponecháva miesto ako prázdnu scénografiu pre sériu fotografických zátiší zobrazujúcich vysoko inscenované zvyšky činnosti v krčme, čím vytvára tiché a väčšinou neviditeľné memento nášho vzťahu k užívaniu návykových látok a ich normalizovanému miestu v našej spoločnosti.

Odlíšne pristupuje k téme mechanizmov zvládania, ktoré používame na prežitie našich každodenných bojov v sérii *Bez názvu*

(Vytie). Táto práca skôr súvisí s Altovou inou prácou *Bez názvu (Lady Dee)* a skúma vysoko pragmatický prístup k pornografii ako forme dočasného lieku, rovnako ako dlhodobej liečbe určitých znakov toxickéj maskulinity metódou projekcie. V diele *Bez názvu (Vytie)* sa Alt zaoberá ďalšou formou ľudského delegovania našej emocionálnej a opatrovateľskej práce, v tomto prípade na domáce zvieratá, konkrétne psov. Video v slučke zobrazuje CGI-renderovaného psa s pohybmi a výrazmi opitého človeka, na ktorého bola namapovaná digitálna koža. Pes buď spí, alebo zavýja, čo predstavuje cyklus zapínania a vypínania človeka, pracovníčky v kapitalizme, ktorý*á je alebo nie je k dispozícii. Dielo odkazuje na nekonečné prúdy roztomilých šteniatok a mačičiek, ktoré neustále zapíňajú naše sociálne médiá.

Malé rozhovory s ohňom, 4K spomalené video prezentujúce sériu horiacich fakiel s nesynchronizovanými zvukmi ohňa, ktorého spoluautorkou je IVETA SCHOVANCOVÁ, predstavuje dystopické vreckové zariadenia možných desivých budúcností. Zatiaľ čo čas v tomto zacyklenom zobrazení tridsiatich DYI pochodní (s použitím kamery Phantom Flex4K, schopnej natáčať videá s 1000 zábermi za sekundu) plynie 40-krát pomalšie ako realita, projekcia možnej budúcnosti sa odohráva v hyperrýchlosti špekulácie. Malý rozhovor s týmito ohňami vyvoláva obvyklé podozrivé reakcie, od strachu z ublíženia až po istotu bezpečia v jasnom tancujúcom svetle. Zatiaľ čo kompozícia s nehybnými zariadeniami, nasledujúcimi jedno za druhým s jasnými prestrihmi medzi nimi, priamo evokuje atmosféru počítačom vytvoreného obrazu, všetko, čo vidíte, je natočené v reále s veľmi malou postprodukciami. Dielo *Malé rozhovory s ohňom* poskytuje ďalšiu sériu páličivých otázok, ako aj navigačný nástroj na zorientovanie sa.

(JK)

P. STAFF

Miestnosť je červená, červeno osvetlená. A mierne hlučná. Dva ventilátory premietajú slová a akonáhle namierite fotoaparát ich smerom, zrazu máte pocit, že sa rozbieha stop-motion animácia. Kde sú ich milenci, môžete sa spýtať. Vo vedľajšej miestnosti je tiež červená, červená termokamera, vedľa žltej a modrej, v štýle starého dobrého Predátora. Všetko sa odráža na vás a späť na seba, aj keď v paralelnom zrkadlení. Nič nesmeruje priamo na nič. Kto má povedať, kde sa končí poézia a začína choroba. Za to možno obviňovať a oslavovať technológie. Stará dobrá farmácia. Chemoterapia alebo T alebo E alebo antikoncepcná tabletky a podobne. Čierne a červené a biele písmená visiace v priestore silou vôle (tie projektovej sú jednoducho na hovno).

Predstavujeme film *Zabíjač buriny* z roku 2017, ktorý vznikol na základe spomienok umelkyne Catherine Lord s názvom *The Summer of Her Baldness* (2004); opisuje spisovateľkinu skúsenosť s rakovinou so zameraním na chemoterapiu, vykreslenú ako niečo stredoveké, niečo, čo človeka šialene zúboží, ale nie natoľko, aby ho zbavilo utrpenia. *Zabíjač buriny* skúma vrtkavú hranicu medzi nákazlivým a liečivým. Dobrý staroveký Pharmacon, liek a jed zároveň. Na jednej strane skúma hlas Debry Soshoux, americkej Trans* obhajkyne a aktivistky, ktorá rozpráva Pánov príbeh, a na druhej strane umelec*kyňa Jamie Crewe synchronizuje z pier pieseň „To be in Love“ (Masters at Work, 1999) o všetko pohlcujúcej sile lásky. *Zabíjač buriny* hovorí o biotechnológiách, ktoré pretvárajú naše telá na ich úplnú škodu; alebo ich želaný duševný obraz. Porovnávajú liečbu rakoviny so skúsenosťou s premenou pohlavia, dielo sleduje logiku spoločenskej zmeny od foucaultovskej biopolitiky až po Preciadovu farmakopornografickú kontrolu.

Výstava predstavuje básne *prastaro & v celibáte a liž len čisté zadky*, na spomínaných holografických vejároch, levitujúcich s ťažiskom niekde vo svete queer a trans intimity, niekde hlboko vo sfére rozkoše a bolesti, niekde, kde sa telesné tekutiny stretávajú a spájajú a vytvárajú niečo všedné a radikálne zároveň a v tom istom priestore. Miestnosť je červená a červená môže znamenať všetko, na čo si spomeniete, ale aj vôbec nič. Farby sú niekedy slepé.

(JK)

ELLIE RAE HUNTER & ANNI PUOLAKKA

„Mami, pamätám si, že si raz povedala, že chceš žiť v čo najväčšom počte tiel, nielen v piatich telách, ktoré pochádzajú z tvo-

jho brucha. Umenie je nelineárna forma reprodukcie, pohybuje sa tam a späť v čase. Chcem byť súčasťou niečoho takého. Chcem byť tehotná s tvojím odkazom, mami. Rozložiť ťa a rodiť ťa spolu s ostatnými. Možno by sme potom všetci neboli takí osamelí.“

Eyes Jr. je spoločné dielo Ellie Hunter a Anni Puolakka. Na výstave predstavujeme veľkorozmernú nafukovaciu telesnú štruktúru, do ktorej vstupuje publikum. Film s názvom *Eyes Jr.* sleduje skupinu piatich súrodencov v deň pohrebu ich matky. Prostredníctvom prebiehajúceho rozhovoru, ktorý sa odohráva okolo stola, súrodenci krájajú tortu a diskutujú o svojom vzťahu k nedávno zosnulej matke, pričom glosujú a diskutujú o svojich rozdielnych názoroch na úlohu matky a svoju reprodukčnú politiku. Vo filme, ktorý naskrútili Rea Hunter a Puolakka, vystupujú postavy stvárnené ručne šitými bábkami, ktoré sú ovládané ako marionety mimo plátna. Matka týchto sošiek je vo filme naznačená len okrajovo. Tušíme, že ide o sochu obrovského kovového pavúka. Pre tých z nás, ktorí poznajú toto dielo z dejín umenia, je táto indícia pomerne ľahko čitateľná. Ide o sochu, ktorú vytvorila Louise Bourgeois. Prvú zo svojich temných a nápadných sôch pavúkov vytvorila v polovici 90. rokov, keď mala osemdesiat rokov. Pre umelkyňu boli pavúky zároveň divoké aj krehké, schopné byť ochranármi, ale aj predátormi. Pre Bourgeois pavúk predstavoval zložitú a niekedy protichodnú zmes psychologických a biografických odkazov. Pavúk bol pre ňu čiastočne odkazom na jej matku, čiastočne na ňu samu, a tiež predstavoval predvídanosť, pracovitnosť a ochranu. Rea Hunter a Puolakka využívajú tento odkaz na to, aby jej dielo posunuli ďalej, rekontextualizovali ho a odhalili iné spôsoby nazerania na postavu matky a vyrovnávania sa s jej smrťou.

(DK)

ADRIÁN KRIŠKA

Adrián Kriška vo svojej tvorbe skúma symboliku čertov ako stelesnenie nehmotného života. Z jeho pohľadu tieto bytosti existujú na okraji spoločnosti, vyčleňujú sa svojím strašidelným alebo nebinárnym vzhladom. Zatiaľ čo čerti majú tradične negatívne konotácie, Adrián Kriška ich vníma ako rebelujúce entity, ktoré prijímajú harmonickú existenciu s prírodou. Je presvedčený, že čerti, často neprávom stigmatizovaní pre svoju inakosť, majú vrodenu dobrotu, ktorú zatiaľujú traumy spôsobené im spoločnosťou. Pozoruhodné je, že majú prenikavé povedomie o chybách v masovej spoločnosti dávno predtým, ako ich ostatní spoznajú. Toto rozprávanie slúži ako hlavný princíp jeho práce.

Anarchokultizmus je pojem, ktorý u Adriána obzvlášť rezonuje. Intenzívne sa zahĺbil do anarchistických príručiek a hľadá v nich inšpiráciu a pochopenie. Prepojenie anarchizmu a pohanstva považuje za mimoriadne príťažlivé, najmä v kontexte ekológie, ochrany prírody a oslavy rozmanitosti, lásky a slobody. Príroda slúži ako hlboká šošovka, cez ktorú Adrián vníma anarchizmus.

Pri jeho skúmaní myšlienok sa nedávno zaoberal knihou Nastassje Martinovej *Věřit v šelmy* (Neklid, 2022), ktorá sa zaoberá šamanizmom a zdôrazňuje dôležitosť nezasahovania do prírody. Adrián nachádza v Martinovej skúmaní hodnotu a integruje ho do svojho rozvíjajúceho sa chápania vzájomného pôsobenia spoločnosti, prírody a ľudskej skúsenosti.

(DK)

PETRA FERIANCOVÁ

Výstava predstavuje fragment analýzy Petry Feriancovej o Villa d'Este a svätyni Herkula Viktora zo série *FABVLAE* z roku 2020. Pri zobrazovaní ruín tejto pamiatky sa autorka rozhodla sústrediť skôr na schopnosť prírody, s ohľadom na človeka, vyvíjať sa a prispôbovať sa. Sústredí sa na domáce zvieratá túlajúce sa bez svojho pastiera či neobmedzený rast vegetácie viac ako na kedysi impozantné, dnes už schátrané múry. Uvažuje o nepremožiteľnosti života v porovnaní s individuálnou existenciou. Zo série *FABVLAE* sme sa rozhodli vybrať reinterpetáciu klasického mýtu o Hydre vytesanú do série mramorových dosiek. Jednou z najpozoruhodnejších vlastností Hydry bola jej regeneračná schopnosť, ktorú autorka v rámci diela využíva ako metaforu matky, z ktorej tela vzniknú ďalšie bytosti. Hydra je nepremožiteľná, jej hlavy sa vedľa reprodukovať nespočetnekrát. Pričom jedna z hláv je nesmrteľná - tá asexuálna.

Mýtus o Hydre stelesňuje témy odolnosti, prispôbovosti a tr-

valej povahy zla. Slúži ako metafora pre výzvy a prekážky, ktorým v živote čelíme, pričom zdôrazňuje dôležitosť strategického myslenia, tímovej práce a vytrvalosti. Hydra zostáva v populárnej kultúre ikonickým symbolom, ktorý predstavuje impozantného protivníka, ktorý testuje odvahu a vynaliezavosť hrdinu. Pri vstupe do výstavnej haly vás privíta mladý hlas autorkinej dcéry, hlas ktorý rozpráva o celom tele.

„Je mamou troch detí. Má dve hodiny denne. Niekedy sa po dlhšom čase dostane von a rozplače sa už pri smetiakoch, obklopená krásou skutočnosti. Stráca krásu spolu so záujmom o krásne veci. Pozoruje vtáky, a študuje jednoduché vodné formy života, ktoré sú takmer nesmrteľné. Rada šoféruje. Budem pre teba hľadiť na tento svet, otec.

Dokonca sa zbaví vlastných očí a nechá sa viesť. Povie ti o ňom. Nemôže sa vrátiť. Vonkajší svet neexistuje. Alebo ju už naplnil do tej miery, že je šťastná schovaná vnútri. Počuje len vzdialený hukot z maternice. Namiesto očí dva vulkány. Občas dáky výbuch. Avšak ešte vidí.“

(DK)

MARIE LUKAČOVÁ

Je tu drak a je tu ryba, spolunažívajú. Nie je celkom jasné, kde sa jedno začína a druhé nasleduje, či skôr pokračuje. Sú spolu, a hoci čas je vždy podstatný, v tomto prípade je čas sporný. Je ťažké zistiť, či veci rastú postupne, lineárne, alebo nie. Ale ako inak by obývali realitu?

Ako možné odpovede sa ponúkajú rôzne formy cyklickosti. Ročné obdobia starých čias – keď jar nasledovala po zime a jeseň prinášala plynulý prechod od sladkej spotenej blízkosti k mrzutej vzdialenosti v dialógu aj dotyku. Alebo cykly tradičných obradov a eschatológií. Nikdy neexistuje len jedna odpoveď. Premena je neľútostný proces, emocionálna a fyzická práca hodná Titánov a Amazoniek zo starých legend. Bolí byť Fénixom?

Dielo Marie Lukáčovej objíma výstavný priestor v predĺženom objatí a zapletá ho do nekonečných vrkočov. Mystické bytosti na jej kresbách sa odviazali z pút doktrinálnych ikonografií a oficiálne sankcionovaných príbehov predkov, aby sformulovali nové naratívy, vytvorili nové medziludské vzťahy a našli svoje emancipované ja. *Siréna* sa pripája k chóru s *Ouroborosom* a *Kostami* a sleduje vajce, ktoré sa môže každú chvíľu vyliahnúť. Úloha definovať čas zostáva nedokončená. Úloha definovať čas zostáva nedokončená.

BIOGRAFIE

HYNEK ALT

je absolventom Katedry fotografie (MA), FAMU, Praha a Visual Research Lab (MFA), State University of New York, New Paltz, NY. Titul PhD. získal na UMPRUM v Prahe. Od roku 2016 je vedúcim Ateliéru novej estetiky na pražskej FAMU. V rokoch 2008–2016 pôsobil ako pedagóg na UMPRUM v Prahe. Jeho diela boli vystavené okrem iného vo Fotograf Gallery, Praha; Dům umění, České Budějovice; Futura Gallery, Praha; Rudolfinum, Praha; Skuc Gallery, Lublána; Plato, Ostrava; Národní galerie, Praha; <rotor>, Graz; Fait Gallery, Brno; Astrup Fearnley Museet, Oslo; Mumok, Viedeň. Skrz kombináciu fotografie, videa, objektu a inštalácie sa Alt zaoberá formami vnímania človeka v súčasnej digitálnej ére a navigáciou medzi fyzickým prostredím a konštruovanými sociálnymi systémami. Využíva všeobecné objekty a situácie, analyzuje ich a mení spôsob ich prezentácie, pričom spochybňuje ich účel. Raz využíva široko dostupné a lacné technológie (fotografia, xerox, ofset), ktorých cieľom je presnosť, konkrétnosť a dôkladný výskum, pričom zvyčajne dospieva k veľmi všeobecnému výsledku, a inokedy high-tech metódy (3D skenovanie, 3D renderovanie), aby dosiahol opak. Jeho práca spočíva buď v kombinovaní rôznych prvkov, alebo v izolovaní jedného od druhého s cieľom vytvoriť nové napätia a vrstvy možného čítania, pričom spochybňuje ich obvyklú hierarchiu.

PETRA FERIANCOVÁ

sa narodila v roku 1977 v Bratislave v Československu. V roku 2013 reprezentovala Slovensko a Českú republiku na 55. benátskom bienále, v roku 2011 bola rezidentkou ISCP v New Yorku (USA) a v roku 2010 získala Cenu Oskára Čepana pre mladých vizuálnych umelcov*kyne, ktorú organizuje Nadácia pre občiansku spoločnosť FCS. Petra Feriancová využíva rôzne médiá vrátane fotografie, sochy a inštalácie, pričom sa venuje aj knižnej tvorbe. Často pracuje s archívmi svojich najbližších, ako aj s inými materiálmi, ktoré nelineárne interpretuje a reorganizuje v snahe nájsť alternatívne štruktúry, ako sa konštruuje a vníma význam a hmota.

ELLIE RAE HUNTER

sa narodila v roku 1989 v pohorí Santa Cruz pri San Franciscu v Kalifornii. Získala bakalársky titul v odbore ateliérové umenie a latinskoamerické štúdiá na Dartmouth College a v roku 2014 sa zúčastnila na rezidenčných pobytoch v OxBow a v Brooklyn Art Space v roku 2013. Hunter vo svojej práci využíva procesy zahmlievania, fragmentácie, reflexie a rekontextualizácie objektov s cieľom poukázať na skryté systémy vnímania a upozorniť na podvedomé metódy umiestňovania objektov v priestore. Hunter bola v roku 2014 držiteľkou grantu National Endowment for the Arts a jej diela boli zahrnuté do výstav v Galérii Christian Berst, Woman Made Gallery, Ooga Booga, Have Company, Scene Metrospace a Basic Land & Water.

ADRIÁN KRIŠKA

kombinuje vidiecke keramické objekty, textil, krátke filmy a zvukové koláže do introspektívnych, hravých, poetických a okulturných inštalácií, do ktorých často zdanlivo a náhodne, ale celkom zámerne vkladá v podstate súčasné generačné problémy. Obsahovo a materiálovo, často s pomocou tradičných remeselných postupov, interpretuje svoje kľúčové témy ako anarchizmus, sloboda, okultizmus a queer. V ostrom kontraste s tradičnými remeselnými postupmi tieto témy rozohrávajú hravý kontrast medzi starým a novým svetom, akoby náhodne naznačovali samotný stret zastaraných patriarchálnych hodnôt a súčasnej postmodernej spoločnosti. V súčasnosti dokončuje prácu o vzťahu okultizmu a kresťanskej kultúry v queer avantgarde a experimentálnej kinematografii na FAMU v Prahe. Kriškove diela boli v ostatnej dobe prezentované na samostatných výstavách v Page Five (Praha), Diera do sveta (Liptovský Mikuláš), Neverneverland (Amsterdam), Lunchmeat Festival (Praha), Galéria GAMU (Praha).

MARIE LUKÁČOVÁ je absolventkou UMPRUM v Prahe, študovala tiež na Fakulte výtvarných umení VUT v Brne a na Kunstakademie Mainz v Nemecku. Je jednou z troch zakladateľiek feministickej skupiny Čtvrtá vlna, ktorá v roku 2017 iniciovala verejnú diskusiu na tému sexismu na vysokých školách. Pracuje najmä v médiu videa a videoinštalácie, pričom transformuje postavy prevzaté z politiky, mytológie, geológie alebo vedy. Pohybujú sa v rôznych časových rovinách a na rôznych miestach a prostredníctvom špecifických naratívov a poetiky komentujú na príbehy nejstej budúcnosti. Lukáčová prezentovala svoju tvorbu najmä v rámci nezávislej českej galerijnej scény, ale napríklad aj vo Vroclave, Lubláne alebo Stuttgarte.

MARTIN MAELLER

(*1990) žije a pracuje v Berlíne. V roku 2016 ukončil štúdium na Akadémii umenia Weißensee v Berlíne. Zúčastnil sa na mnohých inštitucionálnych samostatných a skupinových výstavách, okrem iného Mélange, Kolín nad Rýnom (2023); Kunstverein Göttingen (2022); Neuer Aachener Kunstverein (2022); Dům umění, Brno (2021); Museum for Sepulchral Culture, Kassel (2020); Basis, Frankfurt nad Mohanom (2019) a Künstlerhaus Bethanien, Berlín (2018). V roku 2019 bol štipendistom Stiftung Kunstfonds (2023/2022), nadácie Mart Stam Foundation a v roku 2017 nadácie Alexander Tutsek-Foundation.

RUTH NOVACZEK

je umelkyňa a kurátorka. Študovala umelecký film na St Martins School of Art v Londýne a v roku 2000 získala magisterský titul v odbore výtvarné umenie na Central St Martins. V roku 2015 získala na Westminsterskej univerzite v Londýne doktorát v umeleckej praxi na tému „21st Century Avant-Garde; New Vernaculars and Feminine Ecriture“ a v súčasnosti pôsobí ako hosťujúca výskumná pracovníčka na Westminsterskej univerzite. Odvtedy sa venuje filmovej, performatívnej a inštalačnej tvorbe, v ktorej skúma diaspóru, rod, humor, sexualitu, filmový jazyk a filozofiu. Pôsobila ako dídžejka, hrala v kapelách a vo svojej práci uplatňuje eklektický hudobný kompozičný prvok. Za svoj film „Philosopher Queen“ získala cenu anglickej umeleckej rady a mala samostatné výstavy v New York Kunsthalle; v berlínskom Arsenale a v londýnskom BFI Southbank. Bola kurátorkou výberu filmov v Catalyst Arts Belfast. V roku 2002 bola rezidenčnou

umelkyňou v Dartington Arts (Spojené kráľovstvo). Jej DVD publikácia *Radio* obsahuje úvodnú esej Chrise Krausa a Denah Johnston ju v recenzii jej posledného filmu Nový svet nazval „Patti Smith filmu“. V súčasnosti pracuje na rozšírenom filmovom projekte a píše experimentálny román. Jej tvorba je uvedená v časti odporúčaných titulov v knihe Chrise Krausa „Akademie X: Lessons and Tutors in Art“, ktorá vyšla vo februári 2015 vo vydavateľstve Phaidon Press.

ANNI PUOLAKKA

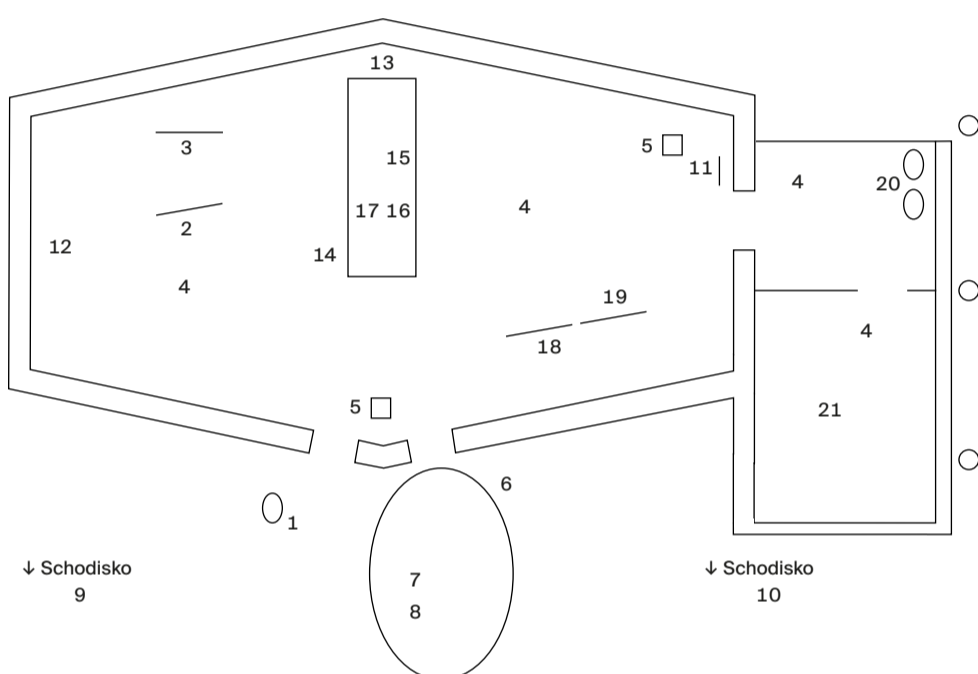
(narodený*á v Oulu, Fínsko) žije v Helsinkách a tvorí performance, videá, inštalácie, kresby a texty, v ktorých sú autobiografické alebo dokumentárne materiály začlenené do fiktívnych svetov. Diela sa pohrávajú s hranicami a potenciálom ľudských živočíchov, ktorí sa snažia o zmysluplné a živé - niekedy ospalé alebo špinavé - zapojenie do iných bytostí, predmetov a okolia. Experimentuje s divadelnými a filmovými tradíciami, ako aj so súčasnými metódami. Jeho*jej diela boli v poslednom čase prezentované na festivaloch BOZAR (Brusel), PLATO Ostrava, W139 (Amsterdam), Kiasma Museum of Modern Art (Helsinki), Baltic Circle festival (Helsinki) a Performance Space (Sydney). Puolakka má magisterský titul z Piet Zwart Institute v Rotterdam (Holandsko) a okrem iného vyučuje na Aalto University.

Ako filmár*ka, tvorca*kyňa inštalácií a poet*ka P.STAFF čerpá zo širokého spektra inšpirácií, materiálov a prostredí vrátane nekropolitiky, transpoetiky a teórie afektu, ako aj z vlastných štúdií moderného tanca, astrológie a starostlivosti o ľudí na konci života. Tieto rôznorodé vlákna v interdisciplinárnej praxe P.Staffa slúžia na zdôraznenie procesov, ktorými sú telá - najmä telá ľudí, ktorí sú queer, trans alebo zdravotne postihnutí - interpretované, regulované a disciplinované v prísne kontrolovanej spoločnosti. Samostatné výstavy sa konali v Kunsthalle Basel; Commonwealth and Council, Los Angeles LUMA, Arles; Institute of Contemporary Art, Šanghaj; a Serpentine Galleries, Londýn. Vybrané skupinové výstavy sa okrem iného konali na 59. benátskom bienále; 13. Bienále v Šanghaji; Julia Stoschek Collection, Berlín. Nachádza sa v zbierkach Múzea súčasného umenia, Los Angeles; LUMA Arles; Múzea moderného umenia, New York; a Nadácie Julia Stoschek, Düsseldorf.

IVETA SCHOVANCOVÁ

(*1992) absolvovala bakalárske štúdium fotografie na UMPRUM v Prahe a magisterské štúdium v Ateliéri nových médií na AVU v Prahe. Pracuje v médiu fotografie a pohyblivého obrazu, ktoré často kombinuje v inštaláciách s textilnými objektmi. Svoje skúsenosti z tvorby fotografických obrazov prenáša do uvažovania o objekte a konflikt v priestore pretavuje do povrchu. Témami jej tvorby sú vzťah komunikácie a vzdialenosti - blízkosť, odstup, neprítomnosť a prekážky v komunikácii, schopnosť sústrediť sa a zlyhanie pozornosti. Vystavovala okrem iného v City Surfer Office Gallery, Praha; TIC, Brno; Photoport, Bratislava; České centrum, Soul.

- 1 Hynek Alt & Iveta Schovancová, *Malé rozhovory s ohňom*, 4K video, 45 min, slučka, zvuk; feat. Oliver Torr, v spolupráci s Jáchymom Kachlíkom, Ondřej Konrád, 2023
- 2 Hynek Alt, *Bez názvu (Vytie)*, CGI video, slučka, v spolupráci s Maxine Vajt, 2023
- 3 Hynek Alt, *Bez názvu (Jedová Chýša, 1262-1923)*, séria fotografií prostredia vytvoreného CGI, v spolupráci s Maxine Vajt, 2023
- 4 Petra Feriancová, *FABVLAE*, 12 gravírovaných travertínových mramorov, 2018-2020
- 5 Petra Feriancová, *Rod, vzárok III*, zvuková stopa, performované Carlotta Joffe, 2019
So súhlasom umelkyne a Galérie Gilda Lavia.
- 6 Ellie Rae Hunter & Anni Puolakka, *Orgán*, látka, nite, deky, vejár, 2021
- 7 Ellie Rae Hunter & Anni Puolakka, *Eyes Jr*, HD video so zvukom, 18 min, 2021
- 8 Ellie Rae Hunter & Anni Puolakka, *Súrodenci*, látka, kamene, borovicové vetvy, umelé vlasy a zmiešané médiá, 2019- 2021
- 9 Adrián Kriška, *Čerti onanujúci pod Satanom (vrchol)*, koža, semiš, ovčia vlna, 2023
- 10 Adrián Kriška, *Elfovia potkávajúci sa o huby s hríbmi počas splnu v Baranovi*, koža, ovčia vlna, 2023
- 11 Adrián Kriška, *Na Satanovom vrchu, polojasná noc odhalila mystickú žiaru. Vynorili sa čerti, tancujúci a smejúci sa pod hviezdami, v tme tkajúci kúzla. S blížiacim sa úsvitom ich éterická prítomnosť zmizla, zanechajúc dedinu v úžase a túžbe po ďalšom magickom stretnutí*. koža, semiš, ovčia vlna, 2023
- 12 Marie Lukáčová, *Drak a Ryba*, nástenná maľba, séria grafík, animácia, 2023
- 13 Martin Maeller, *Bez názvu (prekliaty)*, postriebrený bronz, pvc-nálepka, 2022/23
- 14 Martin Maeller, *Bez názvu (žiarlivý boh)*, sieťotlač na ldpe-fólii, hliník, 2023
- 15 Martin Maeller, *Bez názvu (v mojich snoch)*, sieťotlač na PMMA, 2022/23
- 16 Martin Maeller, *Bez názvu (katakombové mačiatka)*, sieťotlač na PMMA, 2022/23
- 17 Martin Maeller, *Bez názvu (zatmenie)*, sieťotlač na PMMA, 2022/23
- 18 Ruth Novaczek, *Dráma*, HD video, 4'23", 2023
- 19 Ruth Novaczek, *A movie*, HD video, 6:50, 2023
Ruth Novaczek, *Prízračná situácia*, performance, 2023 (počas otvorenia výstavy 22. júna o 19:30)
- 20 P Staff, *Básne (prastaro & v celibáte, líž len čisté zadky)*, 2 holoprojekcie, 2020-2023
- 21 P Staff, *Zabíjač buriny*, HD video, 16'49", 2017

**KUNSTHALLE
BRATISLAVA**

TÍM:

Riaditeľ:
Jen Kratochvíl

Kurátorka programov
pre verejnosť a PR:
Jelisaveta Rapaic

Kurátorka:
Lýdia Pribišová

Kurátorka edičného programu:
Denisa Tomková

Mediátori*ky:
Celestína Minichová, Fanny
Pekarčíková, Simona Farárová,
Nikola Valková, Ľubomír Minich,
Michaela Badžgoňová,
Michaela Hubalová

Kurátori:
Denis Kozerański & Jen Kratochvíl

Manažérka produkcie a prevádzky:
Martina Kotlíriková

Program pre verejnosť:
Jelisaveta Rapaic

Manažér produkcie výstav:
Filip Krutek

Produkcija:
Martina Kotlíriková

Hlavná ekonómka:
Denisa Zlatá

Produkcija a inštalácia výstavy:
Filip Krutek, Alex Arca,
Adrian Dvorský, Lukáš Bičkoš

Asistentka:
Janette Flaškayová

Edičné aktivity a preklad:
Denisa Tomková

Personalista a mzdár:
Anton Švanda

Grafický dizajn:
Lukáš Kollár

Výkonný grafický dizajnér:
Lukáš Kollár

KUNSTHALLE BRATISLAVA
Nám. SNP 12, 811 06
Bratislava

Otváracie hodiny:
Pon-Ned:
12:00-15:00_15:30-19:00
Uto: zatvorené

FACEBOOK,
INSTAGRAM, YOUTUBE
Kunsthallebratislava

Zriaďovateľ:

Projekt podporila:

Mediálni partneri:

• **tasr** •

• RÁDIO DEVÍN

CITYLIFE.SK

Flash Art

GoOut